

1931-05-02

SENDER

Johan Plesner

RECIPIENT

Jens Ferdinand Willumsen

FACTS

Document type:  
Letter

Language:  
Dansk

Sender's location:  
Firenze (Italien)

Recipient's location:  
Nice (Frankrig)

Mentioned people:  
H.C. Andersen  
Jacopo Bassano  
El Greco  
Dora Marie Alberta Plesner  
Erik Rahr  
Kathleen (Risk) Plesner  
Johanne Marie Wilhelm  
Johannes Wilhelm

Archive:  
J.F. Willumsens Museum  
Arkivkasse: A/II/6 - PQ

TRANSCRIPTION

Erta Canina 19  
Firenze  
Italia  
2 Maj 1931

Kære Mester! Tilgiv min lange Tavshed. Jeg vidste ikke rigtigt hvor De boede, før jeg nu i Vinter var hjemme en kort Tid og havde det Held at møde Wilhjelsms. –

Det er Æventyr alt hvad jeg har at berette Dem om. Mest af alt er min Kone et Æventyr, jeg kan ligefrem være bange for at De skal elske hende altfor meget naar De ser hende. Hun er stor og smuk, men ikke efter Reglerne for hvad "en Skønhed" skal være, helt sig selv. Naar vi er ude at gaa, skal det nok passe at 5 af 10 Forbipasserende uvilkaarligt standser og maaber efter hende, men hun er sig det kun i ringe Grad bevidst.

Saa er hun fuld af Sjøv og Vitalitet, Godheden og Gavmildheden selv. Og saa er hun – selvfølgelig rigtig Kunstner, jeg glæder mig til at vise Dem hendes Skitsebøger med Tegningerne af vores Dreng. Han er Æventyr Nr. 2. Ni Maaneder nu, en vældig Tamp gylden og straalende, der spadserer rundt langs et Kravlebus Tremmer og synger og jodler hele Dagen. Heldigvis er han lidt nervøs, ellers vilde han være for kraftig og muskuløs. – Saa er der den store Bog om Firenze jeg har arbejdet med nu i fire Aar, den skal gøres færdig i Løbet af Sommeren – og det er ganske æventyrligt, hvad Materiale jeg har og hvilke nye Udsigter det giver. Naa, og saa kommer jeg til den Be-

2

(gi)venhed der endelig tvang mig til at tage mig Tid til det Brev jeg længe har villet skrive Dem:

Jeg har fundet – og købt! en typisk lille Greco fra Bassano-Perioden. En "Forkyndelse for Hyrderne", med Køer og Faar og alle de typiske Skolefigurer. Med en extatisk langstrangt El Greco der modtager Budskabet, medens Bassano-Bønderne højest drejer paa Hovedet. Der er alle de berømte Detaljer, lange 2den Taa "à la Grec" Drapperier, perspektiviske Enormiteter. Farven er den straalende Emalje domineret af kolde Glasmaleriagtige kobberblaa der omgiver Rubinrødt som changerer til svovlgult. Billedet er malt paa en lille Kobberplade (23 x 27 cm) i aaben spids Malemaade, en Rigdom af Detaljer, fjerne Træer Bjerge, Blomster, alt [juvelagtigt].

Af Indicierne mangler kun Kraplak i jordfarvens Dybder. Helheden er saa straalende, emaljeagtig, som jeg aldrig mindes at have seet det. Det er som en magisk Rude i et gotisk Kapel; hævder sig stærkere end den

gamle Venetianske, voldsomt barokke Ramme, der lyner af to forgyldte Bladkanter rundt en flad Rammebund, ogsaa Guld, i hvilken der er indridset en flad Ornamentik. (Rammen er original, meget tyder paa at Billedet er malt i den, dog ved jeg ikke nok om Rammer, denne kan være lidt yngre).

Intet kan være mere typisk Bassano og intet kan være mere gennemtrængt af Grecos lidenskabelige Aand og byzantinske Følemaade. Jeg kunde lide engang at publicere Billedet som Bevis paa Deres Teorier om Grecos Ungdom. - Min Ven Billedhugger Rahr, hvem jeg viste det i Gaar, arriverede her fuld af Skepsis overfor Billedet og overfor Teorierne Jacopo B - El Greco,

3

men han følte sig slaaet af at det var Greco helt igennem da han havde set Billedet. Det er saa skønt, saa intenst, saa personligt, at vi føler hele Tilværelsen en anden ved at have det i Huset. Jeg har ikke kunnet samle mig om Arbejdet siden jeg fandt det - men er hensat i en extatisk Tilstand af aandelig Frugtbarhed, Ideer af alle Slags vrirler ind paa mig, Syner og Opfattelser modnes.

Billedet er for El Greco, hvad "Den grimme Ælling" er i Andersens Produktion, et Symbol paa hans eget Liv: ham selv blandt de tunge hæderlige, lyriske Bassanobønder, blandt hvem han er den fremmede, den eneste der evner at se Himlene aabne sig. Han har taget alt det traditionelle Bassano-Apparat og bundet det sammen i nye Rytmer og Klange, sat det i dramatisk Kontrast til den vredne Selvportræt Figur.

Saadan tog ogsaa Andersen de traditionelle Æventyrskikkelser og skabte nye og intenst levende Skikkelser og Dramaer.

Det er Dem jeg skylder hele denne voldsomme Oplevelse, og jeg maa takke Dem. Gid De kunde komme heromad i Sommerens Løb, vi er her til 1ste November. Vi har et Æventyr af en Terrasse, under S. Miniato, og vi har Plads til at huse Dem, hvis De vil gøre os den Glæde og Ære. Min Kone er henrykt ved Ideen - bare De vilde. Jeg har paa Fornemmelsen at De vil kunne slaa Dem ned her og male. Min Mor kommer, maaske Juli-August - prøv at komme i Maanederne før eller efter! Helst for en god, rum Tid. Hvis De "ikke vil være til Udgift" kan De godt betale hvad De koster. Vi vilde være mere end lykkelige ved at have Dem.

Mange kærlige og taknemmelige Hilsener fra min Kone og Deres hengivne Johan Plesner.

Erta Canina 19  
Firenze  
Italia

2 Maj 1931

Kære Mester! Tilgids min lange  
Tavshed. Jy vidste ikke rigtigst hvor  
de boede, før jy nu i Vinter var  
hjemme en kort Tid og havde det  
Held at møde Wilhelm. —  
Det er Adventuret alt hvad jy har  
at berette Dem om. Mest af alt er min  
Kone et Adventure, jy kan ligevel være  
sange for at de skal elske hende  
alligevel meget naar de ser hende.  
Hun er stor og smuk, men ikke  
efter Reglerne for hvad "en Skønhed"  
skal være, hult sig selv. Naar vi  
~~gaa~~ er ude at gaa, skal det  
nok passe at 5 af 10 Forbi-  
passerede vilkaarligt stauder  
og maaber efter hende, men hun  
er sig det kun i ringe Grad bevidst.

Saa er hun fuld af Sprog og  
Vitalitet, Gøthed og Gæmseligheden  
selv. Og saa er hun - selvfølgelig  
rigtig Kunstner, jeg glæder mig  
tit til at vise Dem hendes Skitse-  
bøger med Tegningerne af vores  
Dreng. Han er Aventure Nr 2.  
Hi Maaneder nu, en veldig Tump  
gylden og straalende, der spadserer  
rundt langs et Kvaaleburs Tre-  
mer og synger og jodler hele Dagen.  
Heldigvis er han lidt nervøs,  
ellers vilde han være for kraftig  
og muskuløs. - Saa er der den  
store Bog om Firenze jeg har  
arbejdet med nu i fire Aar, den  
skal gøres færdig i Løbet af Som-  
mereu - og det er ganske even-  
tyrligt, hvad Materiale jeg har  
og hvilke nye Udsejter det giver.  
Noaa, og saa kommer jeg til den Be-

behold der endelig toag mig til  
at tage mig Tid til det Brev jeg  
lange har villet skrive Dem:

Jeg har fundet - og købt! en typisk  
lille Greco fra Bassano - Perioden.  
En ~~lille~~ Forskyndelse for Hyrderne,  
med Køer og Faar og alle de typiske  
Skolefigurer. Med en estatisk lang-  
strakt Greco der modtager Budebabet,  
medens Bassano-Bønderne højest drøjer  
paa Floredet. Der er alle de berømte  
Detaljer, lange 2den Taa, „à la grec“  
Drapperier, perspektiviske Enormiteter.  
Farven er den straalende. Enmalje  
domineret af kolde Glas maleriagtige  
Kobbeblaa der omgiver Rubinrødt  
som chauserer til søvlgult. Billedet  
er malt paa en lille Kobberplade  
(23 x 27 cm.) i aaben spids Malemaade,  
en Rigdom af Detaljer, ~~de~~ fjerne Trær  
Bjerge, Blomster, alt juvelagtigt.  
Af Judicierno mangler kun Knaplak i  
Jordfawens Dybder. Helheden er

<sup>saa)</sup>  
(straalende, emalgeagtig, som jeg aldrig  
mindes at have seet det. Det er  
som en magisk Rude i et gotisk  
Kapel; holder sig stærkere end den  
gamle Venetianske, voldsomt barokke  
Rumme, der lynes af to forgyldte  
Bladkauter rundt en flad Rumme-  
bund, gaa guld, i hvilken der  
er indridset en flad Ornamentik.  
(Rummen er original, meget tyder paa  
at Billedet er malt i den, dog  
ved jeg ikke nok om Rummen, denne kan  
være lidt yngre).

Intet kan være mere typisk  
Bassano og intet kan være mere  
genkendeligt af Grecos lodenskabelig  
Aand og byzantinske Følemaade.  
Jeg kunde lige engang at publicere  
Billedet som Brev paa Deres  
Teorier om Grecos hugdom. - Men den  
Billedhugger Rahr, hvem jeg viste det  
i Gaar, ankom her fuld af  
Skepsis overfor Billedet og overfor  
Teorierne Jacopo B - El Greco,

Men han følte sig slået af 3  
at det var Guco helt og uunem da  
han havde set Bolledet. Det er  
saa skönt, saa interessant, saa personligt,  
at vi føler hele Tilværelsen og anden  
ved at have det i Huset. Jy har  
ikke kunnet samle mig om Arbejdet  
siden Jy fandt det - men er hevet  
i en estatisk Tilstand af aandelig  
Frugtbarhed, Ideer af alle Slags  
brimler ind paa mig, Syner og Opfattel-  
ser modnes.

Bolledet er for El Guco, hvad  
"Den grüne Alling" er i Andersen's  
Produktion, et Symbol paa hans eget  
Liv: han selv blandt de tunge bøder-  
lige, lyriske Basso's bender, blandt  
hvem han er den fremmede, den  
eneste der over at se Himlene  
aabne sig. Han har togt alt det  
traditionelle Basso-Apparat  
og bundet det sammen i nye Rytmes  
og Klange, sat det i dramatisk Kontrast  
til den færdige Selvportræt Figur.

Saa dan tog ogsaa Andersen de Hadsteende  
Aventyrskeikkelser og skabte nye og interessant  
levende Skikkelser og Dramaer.

Det er Dem jeg skylder hele denne  
voldsomme Oplevelse, og jeg maa takke  
Dem. Gid De kunde komme heromad  
i Sommerens Løb, vi er her til 1ste Novemb.  
Vi har et Eventyr af en Terrasse, under  
S. Minato, og vi har Plads til at huse  
Dem, hvis De vil gøre os den glæde  
og Ære. Min Kone er bebugtet ved Ideen  
— bare De vilde. Jeg har paa Fornemmelser  
at De vil kunne slaa Dem ned her og  
male. Min Mor kommer, maaske Juli-  
August — prøv at komme i Maanedens  
før eller efter! Helst for en god, rum  
Tid. Hvis De „ikke vil være til be-  
gift“ kan De godt betale hvad De  
koster. Vi vilde være mere end lykkel-  
lige ved at have Dem.

Mange kærlige og taknemmelige  
Hilsener fra min Kone og

Deres hengivne

John Petersen.



M<sup>r</sup> l'artiste peintre  
J. F. Willumsen  
3 Place Charles Felix  
Nice  
France A M.

Plesna Via dei Servi 14  
Trieste  
Italia

A II. 6 - F Q - BREVD: 2. MAJ 1931.